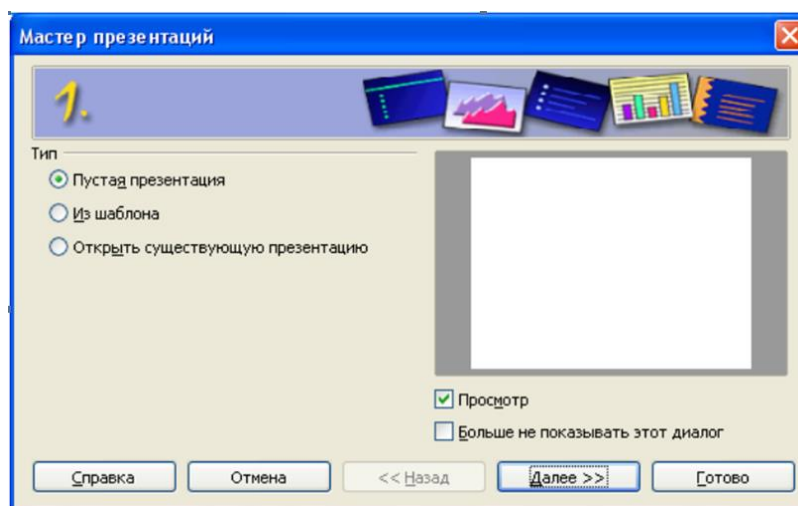

НАМОЙИШСОӢ ДАР БАРНОМАИ OOIMPRESS

Барномаи намоишсози **OpenOffice.org Impress** ба бастаи барномаҳои OpenOffice тааллуқ дорад. Бо ёрии ин барнома аз намоишҳо парвандаҳои формати PDF сохтан ва онҳоро ба формати Adobe Flash (SWF) баргардонидан мумкин аст. Impress инчунин метавонад санадҳоро дар якчанд формат, аз ҷумла формати MS PowerPoint - *.ppt намоиш диҳад, таҳрир кунад ва нигоҳ дорад. Гарчанде дар худи **OpenOffice.org Community Build** қолабҳои зиёди намоишсоӢ мавҷуд набошад ҳам, ин норасоиро аз Интернет пурра гардонидан мумкин аст. Корбарони OOImpress метавонанд дар компютери худ «[Open Clip Art Library](#)»-ро насб намоянд, ки он дорои галереяи калони тасвирҳои намоишсоӢ мебошад. Ин гуна хизматрасониҳоро дистрибутивҳои (барномаҳои системавӣ) [GNU/Linux Debian](#), [Gentoo](#) ва [Ubuntu](#) низ, ки дорои бастаи [openclipart](#) мебошанд, таъмин карда метавонанд.

Оғози кори OOImpress. Ҳангоми дафъаи аввал ба кор омода соختани OOImpress дар экран равзанаи **Моҳири намоишсоӢ** пайдо мешавад.

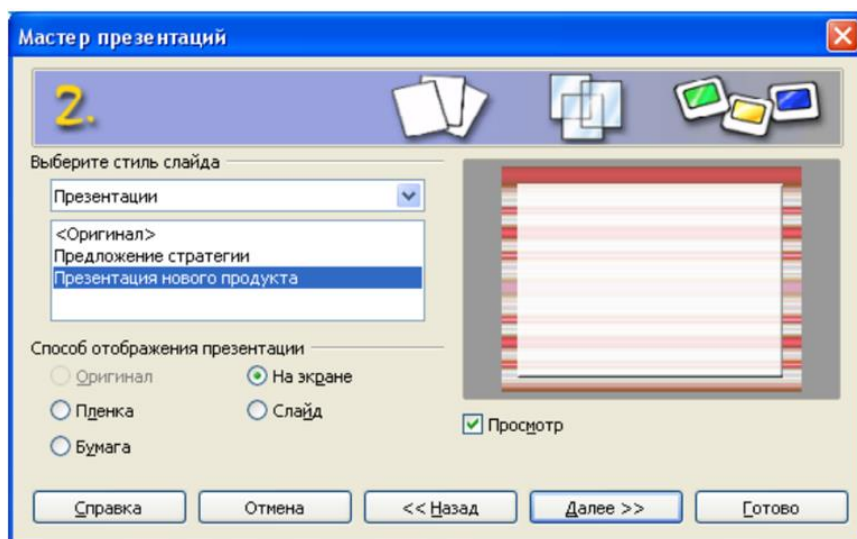
Равзанаи робитавии **Моҳири намоишсоӢ** ҳангоми интихоби навъи кор

Бо ёрии бандҳои тарафи чапи равзанаи якуми моҳир яке аз се навъи намоишро баргузидан мумкин аст:

- «Намоиши холӣ» – сохтани намоиши нав;
- «Намоиши қолабӣ» – намоишсоӢ бо ёрии қолабҳои тайёр;
- «Кушодани намоиши мавҷуда» – намоишсоӢ дар заминаи ягон намоиши мавҷуда.

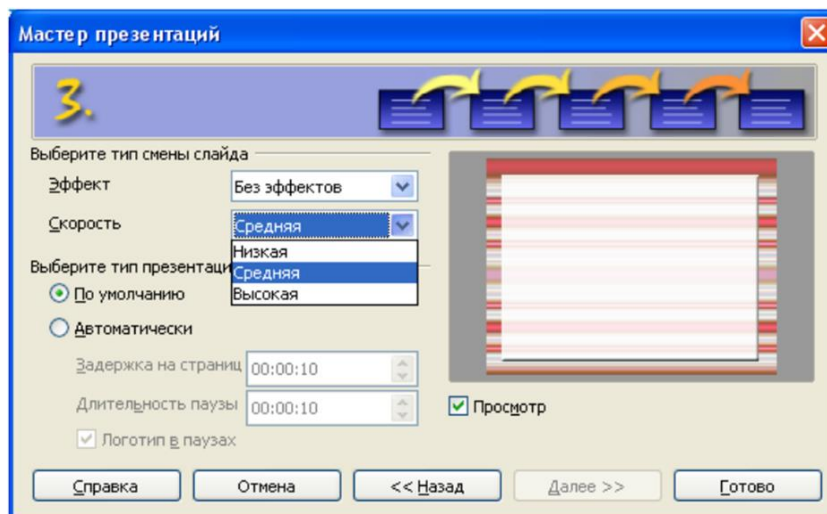
Дар қисми поёнии тарафи рости равзана ду сатре мавҷуд аст, ки метавонанд ғайрифаъл ё ғайрифаъл бошанд. Сатри якум (**Пешдиди намоиш** - Просмотр) барои пайдо кардани тасаввуроти пешакӣ доир ба намуд ва мазмуни намоиш пешбинӣ шудааст. Сатри дуюм (**Ин робита дигар инъикос нашавад** - Больше не показывать этот диалог) барои манъи амали худнамоишдиҳӣ дар боркуниҳои навбатии барнома хизмат мерасонад.

Гузариш ба равзанаҳои ояндаи **Моҳири намоишсоӢ** паҳши тугмаи **Ба пеш >>** (Далее >>) таъмин менамояд. Дар қадами дуюми намоишсоӢ сабки слайдсоӢ ва тарзҳои инъикоси намоиш муайян карда мешаванд.

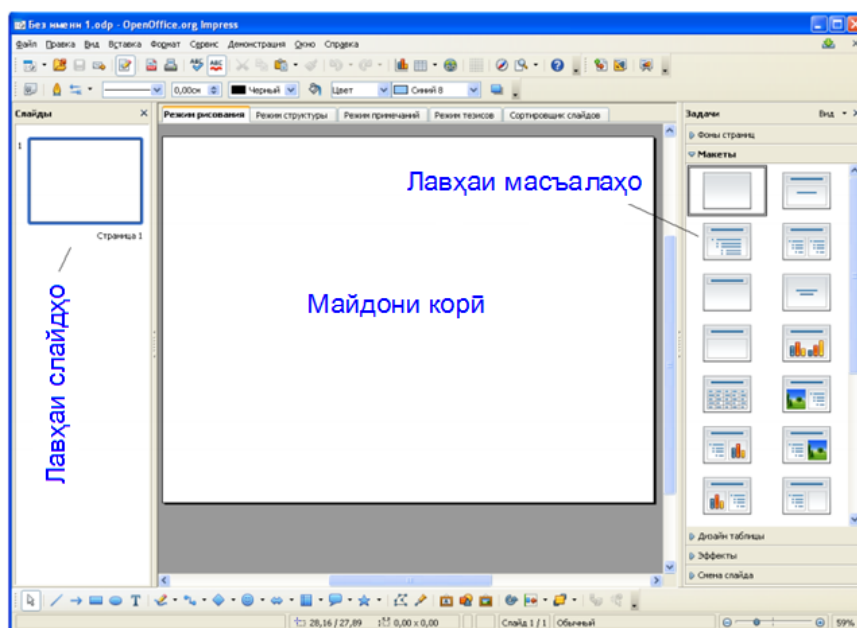
Интихоби сабки слайдҳои намоиши нав бо ёрии **Моҳири намоишсоз**

Дар қадами сеюм бошад, интихобҳои гузариши байни слайдҳои намоиш муайян карда мешаванд.

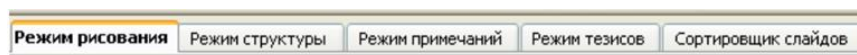
Интихоби тақвиятбахшӣ ва суръати ивазшавии слайдҳои намоиш

Паҳши тугмаи **Омодаи** моҳир ба кушодани равзанаи робитавии эҷоди слайд меорад.

Тавассути ин равзана номи слайд, намуди зохири ва хосиятҳои он муайян карда мешаванд. Барои иловакунии слайди нав кифоя аст, ки бо тугмаи рости муш ягон мавқеи холии равзанаро пахш ва аз менюи матнӣ бандҳои **Слайд►Слайд гузошта шавад** интихоб гардад. Ин амалро бо ёрии фармонҳои менюи **Гузоштан ►Слайд** низ иҷро кардан мумкин аст. OOImpress имконият медиҳад, ки бо ёрии фармонҳои менюи **Гузоштан►Такроркунии слайд** нусхаи слайди мушаххас ба сифати слайди нави намоиш илова карда шавад.

Речаҳои кориҳои намоишҳо. Дар OOImpress 5 афзори идораи речаи кор бо намоишҳо пешбинӣ шудааст.

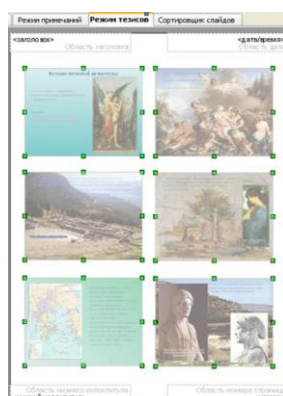

Речаи расмкашӣ барои пешдид, ороиши расмӣ ва вироиши слайди алоҳида хизмат мерасонад. Ҳангоми интихоби ин реча дар қисми поёнии экран, дар тарафи чапи тасмаи тобдихии уфуқӣ, тугмаҳои қабатӣ (бо номи слайдҳо) намоён мешаванд. Барои гузариши байни слайдҳо кифоя аст, ки тугмаи қабатии мувофиқ пахш карда шавад.

Афзори оянда барои ба **речаи сохтории** слайдҳо гузаштан пешбинӣ шудааст. Дар ин реча слайдҳо дар шакли номгӯи иерархӣ (зинашакл) тасвир меёбанд. Сатҳи якуми иерархӣ – ҳуди слайдҳо ба ҳисоб рафта, дар экран танҳо сарлавҳаашон инъикос меёбад. Барои ба слайди дилхоҳ гузаштан, ба ягон ҷузъи он пахш кардан кифоя буда, дар ин маврид сарлавҳаи слайдро низ таҳрир кардан мумкин аст. Барои илова кардани слайди нав зарур аст, ки матни онро дохил намоем ва худашро ҳамчун сатҳи якуми иерархӣ тасвир кунем. Барои тағйир додани сатҳи иерархӣ аз паҳши тугмаҳои Tab, Shift+Tab ё имкониятҳои лавҳаи афзорҳо истифода бурдан лозим аст.

Афзори **речаи тавзеҳот** имконият медиҳад, ки слайд бо шарҳу эзоҳ пурра гардонида шавад. Матни тавзеҳро танҳо дар ҳамин реча دیدан мумкин аст. Ҳангоми намоиши слайдҳо, дар экрани тамошо, матни тавзеҳ намоён намешавад.

Речаи тезисҳо барои дар як саҳифа тасвир намудани мазмуни мухтасари Дар тарафи чапи кунҷи поёнии равзанаи ҷойгир шудааст, ки вай барои ба слайдҳо хизмат мерасонад. Агар мо аз речаи баръакс, аз речаи слайдҳо ба речаи гоҳ бояд аз ду тугмаи аввала истифода слайд тавассути ин реча илова карда ба ҳамаи слайдҳои боқимондаи намоиш

ҷойгир кардани слайдҳо ва онҳо хизмат мерасонад. барнома лавҳаи афзорҳое илова намудани замина замина ба речаи слайдҳо ё замина гузаштан хоҳем, он барем. Заминае, ки ба мешавад, ба таври худкор низ нусхабардорӣ мешавад.

Вале имконияти онро таҳрир кардан мавҷуд нест. Ба сифати замина, масалан, ягон навиштаҷот ё расмро истифода бурдан мумкин аст. Барои инъикос ёфтани наёфтани замина дар ягон слайди мушаххас, бояд ба он бо тугмаи рости муш таъсир расонд ва аз менюи матнӣ бандҳои **Слайд►Сабки слайдро** интихоб намуд. Бо ёрии равзанаи робитавии навбатии **Сабки слайд** муайян қаран зарур аст, ки ба слайди мазкур замина илова карда шавад ё на. Тавассути ҳамин равзанаи робитавӣ, инчунин, яке аз сабкҳои имконпазирро баргузидан мумкин аст. Барои иҷрои ин амал тугмаи **Корбариро** паҳш карда, аз рӯйхат сабки заруриро баргузида, интихобро тасдиқ кардан кифоя аст.

Афзори навбатӣ **речан танзимгари слайдҳо** ном дошта, барои идораи тартиби ҷойгиршавии слайдҳо пешбинӣ шудааст. Барои тағйир додани тартиби ҷойгиршавии слайдҳо кифоя аст, ки онҳоро бо усули лағжониш аз мавқеи додашуда ба мавқеи зарурӣ кӯчонем.

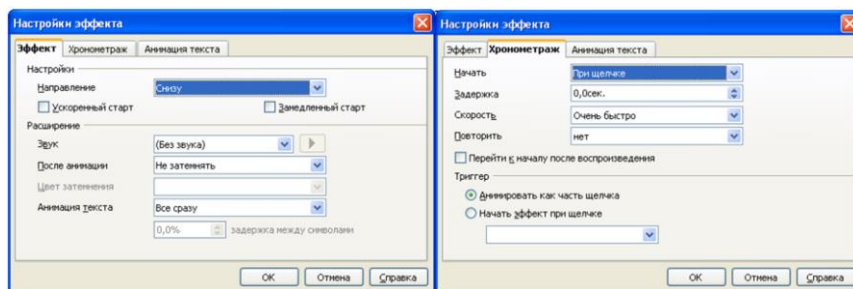
Кор бо слайдҳо. Барои корбарӣ бо слайдҳо лавҳаи афзорҳои асосӣ, ки дар тарафи чапи равзана ҷойгир аст, хизмат мерасонад. Афзори шакли тирчадошта барои баргузидани объектҳо пешбинӣ шудааст. Афзори навбатӣ, ки намуди варақи қоғазӣ пурбиндорро дорад, барои тағйир додани миқёси санад хизмат мерасонад. Менюи вай аз якҷанд тугма иборат аст, ки тавассути онҳо миқёси беҳтарини санадро интихоб кардан мумкин аст. Гурӯҳи афзорҳои навбатӣ барои ба слайд гузоштани объектҳои гуногун, аз қабилҳои матн, фигураҳои росткунҷа, эллипс, давра, объектҳои сеченака, хатҳои рост, қач, самтдор ва пайваस्तкунанда хизмат мерасонанд.

Барои тағйир додани вазъи объект гурӯҳи афзорҳои дигар истифода мешаванд. Масалан, барои тобдиҳии объект аввал онро баргузидан лозим аст. Баъд, ба тугмаи тобдиҳӣ таъсир расонида, бо ёрии аломатҳои (маркер) сурхи дар атрофи объект пайдошуда онро ба самтҳои гуногун тоб додан мумкин аст.

Барои радифсозии амудӣ ва уфуқии объект дар саҳифа афзори навбатӣ хизмат мерасонад. Афзори **Ҷобачогузорӣ** имконияти ба тартиби қабатии объектҳо таъсир расониданро таъмин менамояд.

Гурӯҳи ҷузъҳои ба объектҳо тақвиятбахшанда имкон медиҳанд, ки намоишнома гуворо ва таъсирбахш пешниҳод карда шавад. Ин гурӯҳ дар паси тугмаи **Тақвиятҳо** ниҳон аст. Тавассути тугмаҳои баргузидани тақвиятҳои объекти оройишёбанда интихоб мегардад. Тугмаи яқум барои тарзи намудоршавии слайд ва дуҷум барои интихоби тақвиятҳои матн хизмат мерасонад.

Аз рӯйхати ба поён афтандаи категорияҳои тақвиятҳо категорияи зарурӣ интихоб карда мешавад. Дар ҳамин ҷо суръати иҷрои тақвият низ муайян карда мешавад. Барои баҳоидиҳӣ ба натиҷаҳо тугмаи **пешдидро** паҳш кардан лозим аст. Агар натиҷаҳо қаноатбахш бошанд, он гоҳ пас аз паҳши тугмаи **Бахшида шавад** самараи мазкур ба объект татбиқ карда мешавад. Пас аз паҳши тугмаи **Тартиб** дар экран номгӯии тартибҳои инъикоси объектҳо (дар слайди намоиш) пайдо мешавад. Тартиби ҷориро тавассути лағжонидани объекти интихобшуда тағйир додан мумкин аст.

Пас аз эҷоди слайд онро таҳрир кардан мумкин аст. Сарлавҳаи слайд бо роҳи пахш кардани объекти **Иловакунии сарлавҳа** таҳрир карда мешавад. Хосиятҳои матн бошад, бо амалишавии яке аз бандҳои менюи матн тағйир дода мешавад. Масалан, банди **Матн** имконият медиҳад, ки хосиятҳои матн муайян ва тақвияти навъи «сатри равон» (бегущая строка) илова карда шавад. Бо ёрии тугмаи қабатии **Матн** бошад, хосиятҳои чаҳорҷӯба – андоза ва чоғузори матн, мақаррар карда мешавад. Тугмаи қабатии **Сатри равон** барои иловакунии тақвиятҳои аниматсионӣ ба матн хизмат мерасонад.

Барои ба слайд илова кардани расм, бояд ба пиктограммаи «хонача» таъсир расонем ва аз равшанаи робитавии кушодашуда расми заруриро баргузинем. Пахши тугмаи рости муш дастрасиро ба чунин хосиятҳои расм таъмин менамояд:

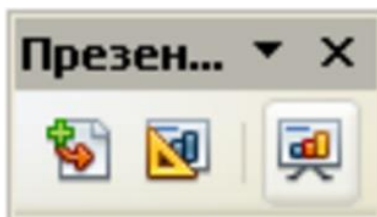
- Матн... – тасвир бо иловаи тақвиятҳои матн таъсирбахш гардонида мешавад.
- Мавқеъ ва андоза – бо ёрии ин сифату хосият мавқеъ, андоза, гардиш ва ҳамии тасвир муайян карда мешавад.
- Андозаи ибтидоӣ – андозаи аввалаи тасвир муайян карда мешавад.
- Рангсозӣ – имконият медиҳад, ки қарри тобишҳои рангии тасвир муайян карда шавад.
- Танзим – сатҳи объектро дар гурӯҳ муайян мекунад.
- Радиосозӣ – мавқеи объектро дар слайд (аз чап, дар марказ, аз рост, дар боло, дар мобайн, дар поён) муайян мекунад.
- Тамоюл – имконият медиҳад, ки тасвир дар шакли амудӣ ё уфуқӣ инъикос карда шавад.
- Табдилдиҳӣ - имконият медиҳад, ки тасвир ба бисёркунҷа, контур, объекти сеченака, ҷисми ҷарҳзананда ё растр табдил дода шавад.
- Номгузори объект - имконият медиҳад, ки объектро номгузорӣ карда шаванд.
- Тақвият (эффeкт) – воситаҳои таъсирбахшандаи объект пайдо мешавад.

Илова ба объектгузорӣ, ба слайд замина низ муқаррар кардан мумкин аст. Барои ин аз бандҳои **Слайд ► Интиҳобҳои сафҳаи** менюи матн истифода бурдан ва дар равшанаи робитавии пайдошуда тугмаи қабатии **Заминаро** пахш кардан лозим аст. Пуркунии замина тавассути калид анҷом дода мешавад, ки вай қиматҳои зеринро қабул карда метавонад:

- ❖ Бе замина – пуркунӣ вучуд надорад.
- ❖ Ранг – замина бо ранги яқтобиша муайян карда мешавад.
- ❖ Замина бо рангпуркунии градиентӣ – маҳзани бойи градиентҳо пешниҳод карда мешавад.
- ❖ Раҳраҳкашӣ – имконияти баргузидани ранги замина ва муайянкунии рангу геометрияи расм муҳайё мегардад.
- ❖ Bitmap – интиҳоби васеи тасвирҳои заминавӣ пешниҳод карда мешавад. Дар ин маврид ҳар як пуркунӣ метавонад хосиятҳои худро дошта бошад.

Лавҳаи намоишҳо афзори созгори идоракунии слайдҳо мебошад. Тавассути тугмаи **Слайдгузори** он равшанаи аллақай барои мо шиноси эҷоди слайди нав кушода мешавад. Тугмаи **Сабки слайд** равшанаи робитавии ба слайд бахшидани сабки муайяноро мекушояд. Тугмаи **Тақроркунии слайд** бошад, ба намоиш слайде слайди ҷорӣ аст.

Агар слайдеро тасҳеҳ кардан гузаришҳои гуногунро иҷро гоҳ аз фармонҳои менюи **слайд** истифода бурдан зарур аст.

ё байни якчанд слайд кардан лозим бошад, он

Намоиш ► Гузариши Дар натиҷа, равшанаи робитавии танзими самараҳои гузариш маҳз барои ҳамин слайд кушода мешавад. Вай ба равшанаи робитавии танзими самараҳои гузариши умумии слайдҳо хеле монанд аст, вале он бо иловаи тугмаи идораи вақт фарқ мекунад. Бо ёрии ин тугма вақти ивазшавии байни слайдҳои ҳамсоҷро муқаррар кардан мумкин аст. Ивазшавӣ метавонад ба таври худкор, нимхудкор ва дастӣ иҷро шавад.

Барои ба тамошо пешкаш кардани намоиши эҷодшуда кифоя аст, ки фармонҳои менюи **Намоиш ► Намоиш** истифода гардад ё комбинатсияи тугмаҳои Ctrl ва F2 пахш карда шавад.

Саволҳо:

1. Барномаи намоишсозии OOImpress ба бастаи барномаҳои кадом офис тааллуқ дорад?
2. Бо ёрии OOImpress намоишхоро ба парвандаҳои кадом форматҳо табдил додан мумкин аст?
3. Ҳангоми оғози кори OOImpress барои чӣ дар экран равшанаи моҳири намоишсоз пайдо мешавад? Моҳир чанд маротиба зуҳур мекунад?
4. Бо ёрии равшанаи якуми моҳир бо чанд навъи намоишҳо кор бурдан мумкин аст? Кадомҳо?
5. Гузариш ба равшанаҳои ояндаи моҳири намоишсозро чӣ тавр амалӣ гардонидан мумкин аст?
6. Қадами дуҷуми намоишсозӣ барои иҷрои кадом амалҳо пешбинӣ шудааст? Қадами сеюм чӣ?
7. Пахши кадом тугмаи моҳири намоишсоз ба кушодани равшанаи робитавии эҷоди слайд меорад?
8. Тавассути равшанаи робитавии эҷоди слайд кадом амалҳо анҷом дода мешаванд?
9. Дар OOImpress чанд афзори идораи речаҳои корбарӣ бо намоишҳо пешбинӣ шудааст?
10. Барои пешдид, оройиш ва виройиши слайди алоҳида имкониятҳои кадом реча хизмат мерасонанд? Барои тағйири сохтори слайдҳо чӣ?
11. Афзорҳои речаи тавзеҳот чӣ вазифа доранд?
12. Речаи тезисҳо аз речаи танзимгари слайдҳо чӣ фарқ дорад?
13. Чӣ тавр намоишномаро гуворо ва таъсирбахш гардонидан мумкин аст?
14. Слайдҳои намоишро бо ёрии афзорҳои кадом лавҳа идора мекунад?
15. Чӣ тавр намоиши дар OOImpress сохташударо дар экрани калон тамошо кардан мумкин аст?
16. Амалиётҳои асосии намоишсозӣ дар OOImpress аз ҳамин гуна амалиётҳо дар MS PowerPoint чӣ тафовут доранд?

Супориш:

1. Матни мавзӯро бо диққат хонед ва доир ба барномаи OOImpress нақли хаттӣ нависед.
2. Дар заминаи матни нақли хаттӣ дар OOImpress намоишномае созед, ки он иборат аз 12 слайд бошад.
3. Слайдҳои намоишро бо расмҳо, ҷадвалҳо ва дигар объектҳо пурра гардонед ва ба онҳо тақвиятҳои аниматсионӣ бахшед.
4. Оид ба мавзӯҳои китоби дарсӣ намоишномаи ҷолиб